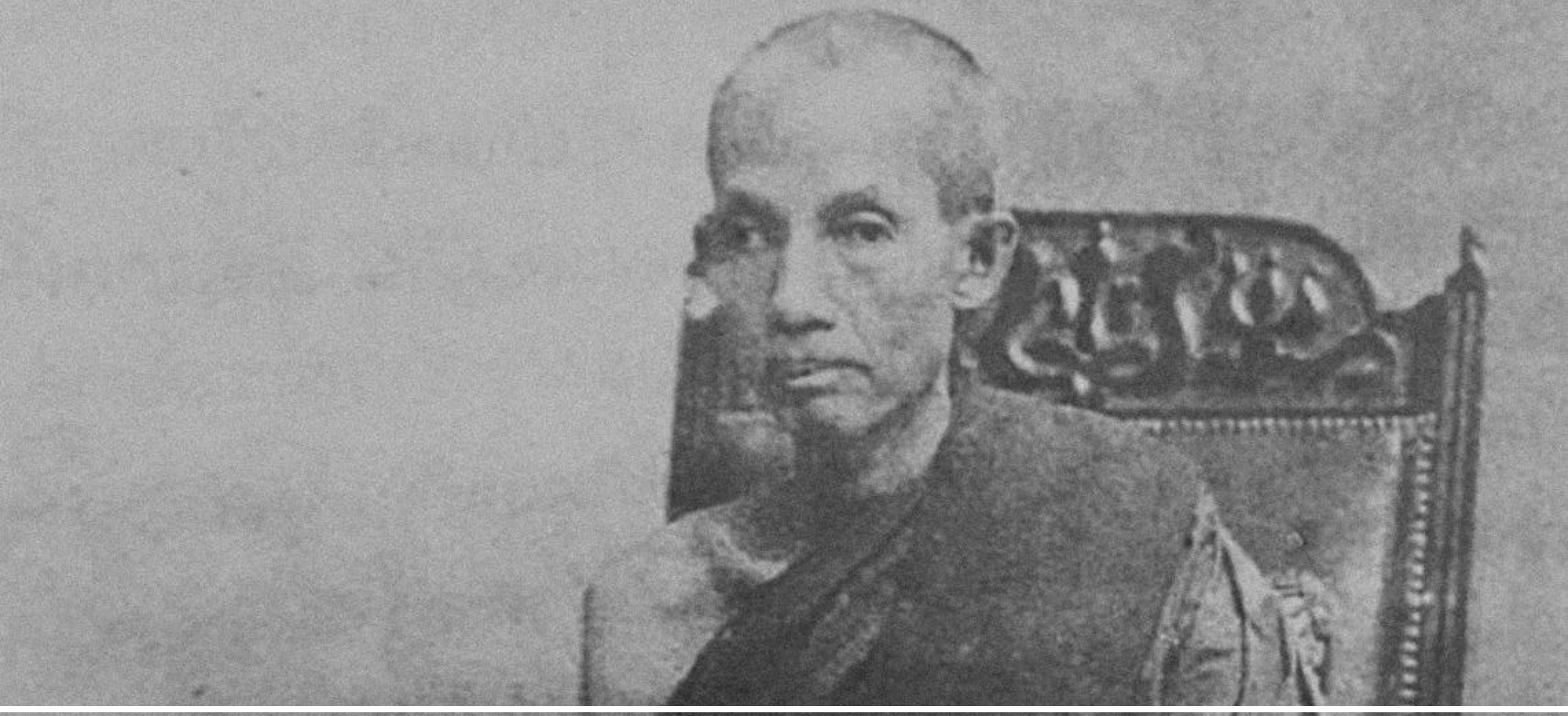

พระนิพนธ์แวนอังกฤษกับการสอนการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ

ณัฐนันท์ จันทร์เจ้าฉาย

ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

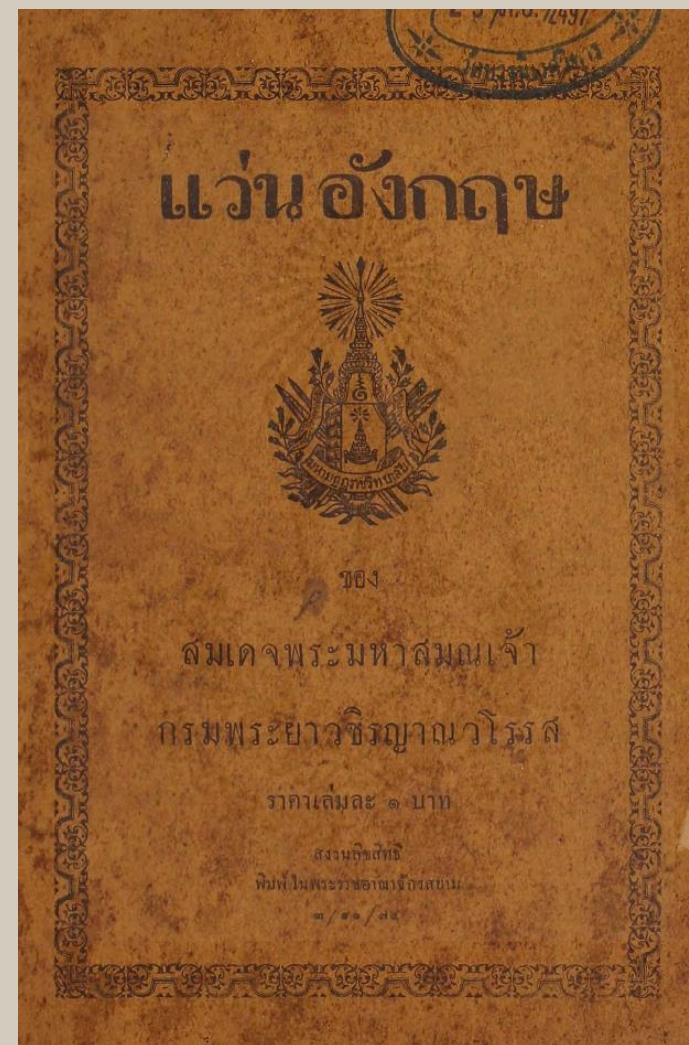

“พระองค์มิใช่เป็นนักปราชญ์ทรงแตกฉานเฉพาะภาษาไทยและ
ภาษาบาลี ซึ่งทราบและยอมรับรองกันอยู่แล้วแต่เพียง ๒ ภาษาเท่านั้น แม้
ภาษาต่างประเทศพระองค์ก็ทรงรอบรู้แตกฉานจนทรงแต่งตำราแบบเรียนได้
ด้วย”

(คำนำของผู้พิมพ์ โดยพระพิจิตรจำนง (แจ่ง สังขดุลย์) ใน
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ๒๔๗๔, หน้า ก)

พระนิพนธ์แวนอังกฤษ

- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงพระนิพนธ์หนังสือ “แวนอังกฤษ” ขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๔๓๙
- เมื่อพระองค์ทรงก่อตั้งโรงเรียนภาษาอังกฤษขึ้นที่มหาวิทยาลัยวัดบวรนิเวศวิหารขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๔๔๒ จึงโปรดให้พิมพ์ “แวนอังกฤษ” ไว้เพื่อประกอบการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษที่สอนโดยครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนั้นด้วย
- นักเรียนที่เข้าเรียนเป็นพระภิกษุและสามเณรในวัดบวรนิเวศวิหาร และวัดอื่นที่เป็นสาขาของมหาวิทยาลัย

“เหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเริ่มแต่งหนังสือฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นคู่มือแว่นตา
สำหรับเพื่อนวัด ส่องเห็นภาษาอังกฤษบ้างราว ๆ, ข้าพเจ้าก็ไม่ชำนาญในทางนี้
แต่เห็นอำนาจประโยชน์ว่า ถ้ามีหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ แต่งเทียบกับภาษา
มคร ชาววัดจะเข้าใจได้ดี หวังใจว่าหนังสือนี้คงจะเป็นประโยชน์ในขั้นต้น
จนถึงชักนำให้อ่านหนังสืออรรถได้ ต่อนั้นไปก็พอมีตาอาจเลือกหาหนังสือเรียน
ให้รู้มากตามลำพังตนเอง”

(สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ๒๔๗๔, หน้า ๓-๔)

ประโยชน์ของการศึกษาภาษา

“ผู้เรียนภาษาต่าง ๆ รู้กี่ภาษา ก็เชื่อว่ามีตามีหูขึ้นอีกเท่านั้น
เพราะสามารถจะอ่านหนังสือ แลฟังความที่ต่าง แลกแล้วในภาษาที่ตนเรียน
ทำอินทรีย์ให้กว้างขวาง มีทางที่เกิดแห่งความคิด ผิดกว่าคนรู้ภาษาเดียว”

(สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ๒๔๗๔, หน้า ๑)

3

“ถ้าว่าเฉพาะคนชาติเรา ควรเรียนภาษามคธ ภาษาสันสกฤต . . .
แลควรเรียนภาษาอังกฤษ เพราะใช้ได้ทั่วไปในที่นั้น ๆ แลหาสำหรับวิทยา
ความรู้ที่แต่งในภาษานั้นก็ได้ง่าย แลพวกอังกฤษมีธุระเกี่ยวข้องกับพวกเรา
มากกว่าชาติอื่น ๆ”

(สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ๒๔๗๔, หน้า ๒)

“เมื่อใคร่ครวญดู แม้ว่าพวกเราไม่ต้องแสวงหาศาสนปฏิบัติใน
ภาษาอังกฤษก็จริง ถึงอย่างนั้นการที่เราจะรู้เรื่องราวที่เนื่องในศาสนามาจาก
ประเทศต่าง ๆ ก็ดี การที่จะปลูกภาษาสันสกฤต . . . ให้กลับงอกงามขึ้นอีกก็ดี
การที่จะต้องการความรู้ทางโลกก็ดี จะต้องอาศัยภาษาอังกฤษเป็นพื้น”

(สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ๒๔๗๔, หน้า ๓)

การวิจัยเบื้องต้น

ขอบเขตของการวิจัยเบื้องต้น

- พระนิพนธ์แฉ่งอังกฤษแบ่งออกเป็นสามภาค เทียบเคียงได้กับอักขรวิธี วจวิภาค และวากยสัมพันธ์
- ส่วนที่อธิบายในงานวิจัยเบื้องต้นนี้คือเนื้อหาใน ภาคที่ ๑ ซึ่งแตกต่างจากเนื้อหาที่เกี่ยวกับอักษรและอักขรวิธีในพระนิพนธ์ทางไวยากรณ์เล่มอื่น ๆ ด้วยพระนิพนธ์แฉ่งอังกฤษอยู่ในรูปแบบของ “เอกสารประกอบการสอน” หาใช่ในรูปแบบของ “ตำรา” วิธีการที่ทรงสอนเกี่ยวกับอักษรและอักขรวิธีในพระนิพนธ์ภาคนี้จึงเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงรูปเขียนในภาษาอังกฤษได้จริง

คำถามนำการวิจัยเบื้องต้น

๑. การสอนการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษใน ภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์แว่นอังกฤษ มีเนื้อหาและรูปแบบเช่นใด อ้างอิงจากรูปแบบการสอนการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษในหนังสือภาษาอังกฤษที่ดีพิมพ์ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันหรือไม่ อย่างไร
๒. อักษรไทยที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ ทรงใช้ถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษใน ภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์แว่นอังกฤษ สอดคล้องกับเสียงในภาษาอังกฤษแบบหนึ่งต่อหนึ่งหรือไม่ อย่างไร หากอ้างอิงจากเสียงอ่านในปัจจุบัน

เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์ แว่นอังกฤษ

เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑

- ตัวอักษร: ตัวพิมพ์ใหญ่ ตัวพิมพ์เล็ก ชื่อตัวอักษร และสำเนียง (เสียงอ่าน) ของแต่ละตัวอักษรในภาษาอังกฤษ
- ตัวอักษรตัวใดเป็นสระ (พระองค์รวมถึงรูป a e i o u และ y)
- ตัวใดเป็นพยัญชนะ
- ลำดับการเขียนตัวอักษรในแต่ละคำ (พยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด)

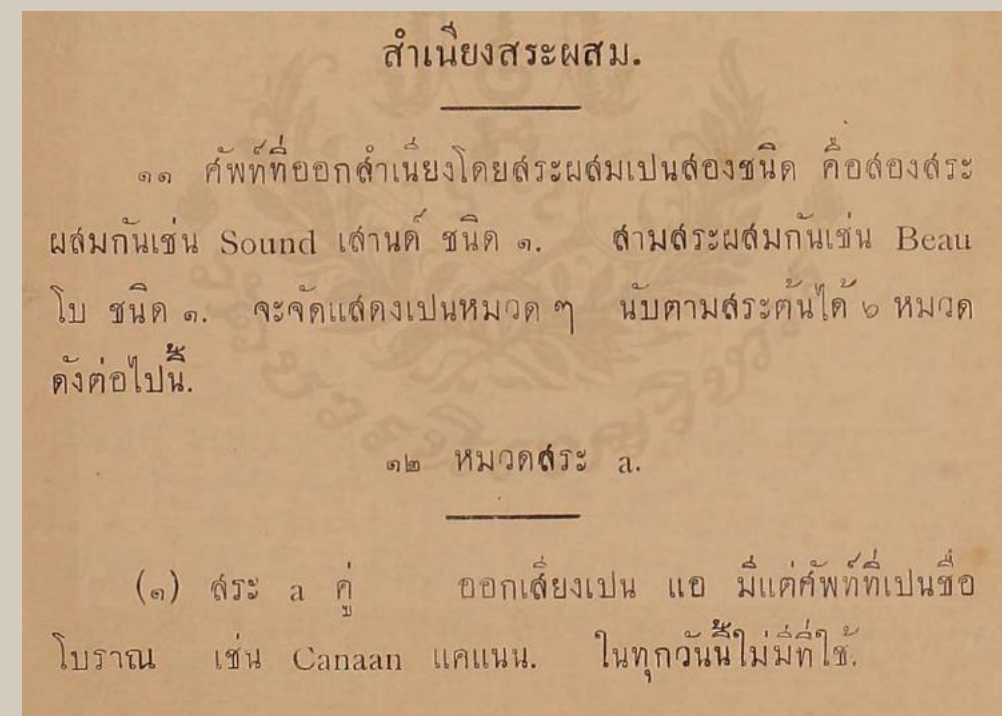
ตัวใหญ่	ตัวเล็ก	ชื่อ	สำเนียง
A	a	เอ	เอ, แอ, อา, อ.
B	b	บี	บ.
C	c	ซี	ค, ช.
D	d	ดี	ด.
E	e	อี	อี, เอ.

สระแลพยัญชนะ

๒ ในอักษรเหล่านี้ a e i o u & ตัวอื่น เป็นสระอย่าง
เดียว; y อยู่หลังเป็นสระ, อยู่หน้าเป็นพยัญชนะ; w อยู่หลัง
เป็นสระสำหรับเข้ากับสระอื่น ไม่ออกเสียงตามคำฟัง, อยู่หน้า
เป็นพยัญชนะ; จึงรวมเป็นสระ ๗ ตัว. อักษรนอกจากนั้น เป็น
พยัญชนะ.

เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑

- จากนั้นจึงทรงแจกแจงว่ารูปเขียนแต่ละรูปสามารถอ่านออกเสียงเป็นเสียงใดได้บ้าง
 - “สำเนียงสระตัวเดียว” ซึ่งหากพิจารณาแล้วหมายถึง การอ่านออกเสียง “รูปสระตัวเดียว” ซึ่งที่อาจอ่านได้เป็น “สำเนียงสั้น” “สำเนียงยาว” หรือ “สำเนียงพิเศษ”
 - “สำเนียงสระผสม” - การอ่านออกเสียงรูปสระผสม เช่น รูปเขียน ai ในคำว่า rail หรือรูปเขียน eu ในคำว่า Europe เป็นต้น
 - เสียง “สระที่จัดลงแบบไม่ได้”
 - “สำเนียงพยัญชนะ” (การอ่านออกเสียงรูปพยัญชนะ)

เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑

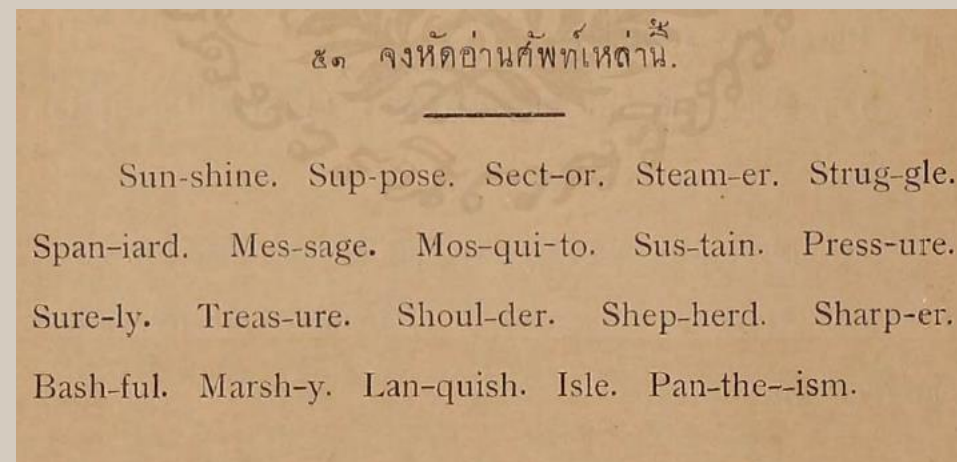
- รายการคำพร้อม “สำเนียงหนักเบา” คือการเน้นเสียงหนัก (stress) ในคำที่มีตั้งแต่ “สองเสียง” คือสองพยางค์ (syllables) ขึ้นไป
- ทรงปิดท้ายภาคที่ ๑ ด้วยคำอธิบายเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย

๖๑. ศัพท์ที่ต้องได้ยง อ่านหนักที่ใดยงตน.

Al'tar.	Brack'et.	Com'mon.
Doc'tor.	Ev'er.	Fal'con.
Gen'der.	Ham'mer.	Im'age.
Jel'ly.	King'dom.	La'dy.
Mer'chant.	Na'tion.	Ob'ject.
Pad'dle.	Quar'ter.	Re'gion.
Sa'cred.	Ta'ble.	Un'der.
Vic'tim.	Wom'an.	Yel'low.

เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑

- นอกจากนี้ พระนิพนธ์ในภาคนี้มีแบบฝึกหัดอ่านแทรกไว้ท้ายหัวข้ออยู่เนือง ๆ แบบฝึกหัดเหล่านี้อยู่ในรูปแบบของรายการคำภาษาอังกฤษ มิได้มีการถ่ายทอดเสียงเป็นอักษรไทยไว้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระนิพนธ์คือการเป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- พระนิพนธ์ภาคนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเสียงและตัวอักษรไม่ได้มีความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อหนึ่งระหว่างกัน อันเป็นความเข้าใจที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาศาสตร์และสัทวิทยา

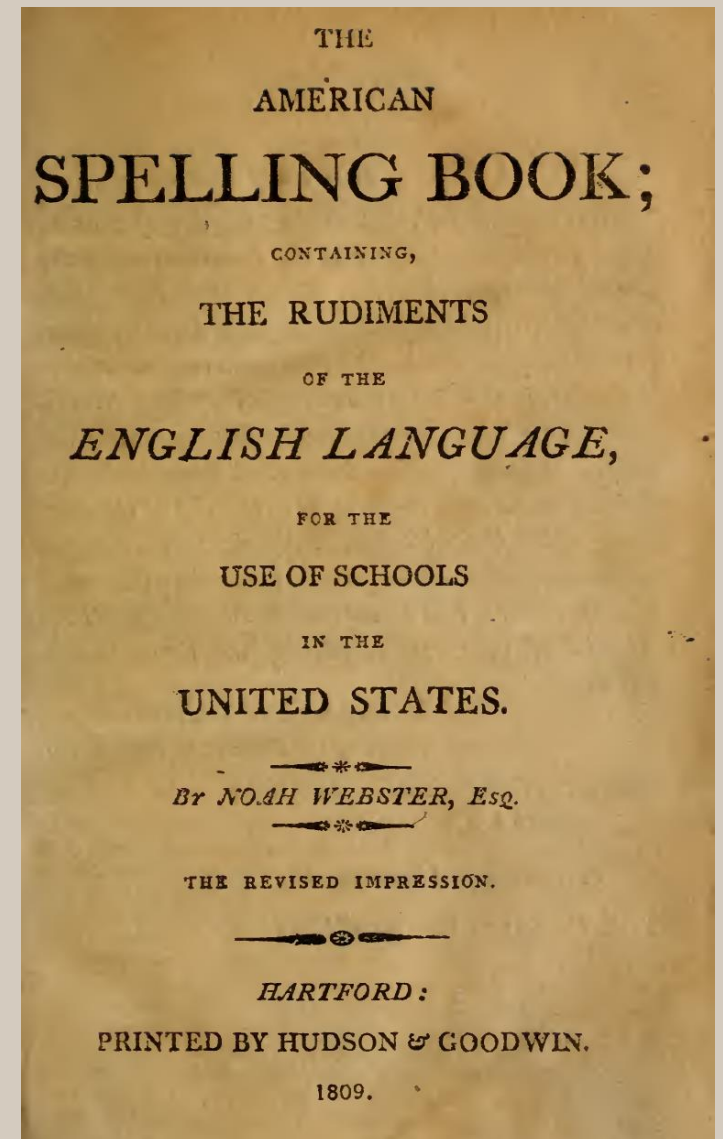

เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑

- เนื้อหาในภาคนี้ยังมีความละเอียดอย่างยิ่ง ครอบคลุมรูปเขียนและเสียงที่เป็นไปได้สำหรับรูปเขียนนั้น ๆ อย่างค่อนข้างสมบูรณ์ แม้สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ จะทรงอธิบายว่าเนื้อหาในภาคนี้ “ยังไม่สิ้นเชิง” (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ๒๔๗๔, หน้า ๓๗) ก็ตาม
- ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจค้นคว้าเพิ่มเติมว่าระบบและรายละเอียดทั้งหมดในภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์แวนอังกฤษ นั้นเป็นข้อสังเกตที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ ทรงตั้งขึ้นด้วยพระองค์เอง หรือทรงอ้างอิงจากรูปแบบการสอนการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษในหนังสือภาษาอังกฤษที่ตีพิมพ์ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันหรือไม่ อย่างไร

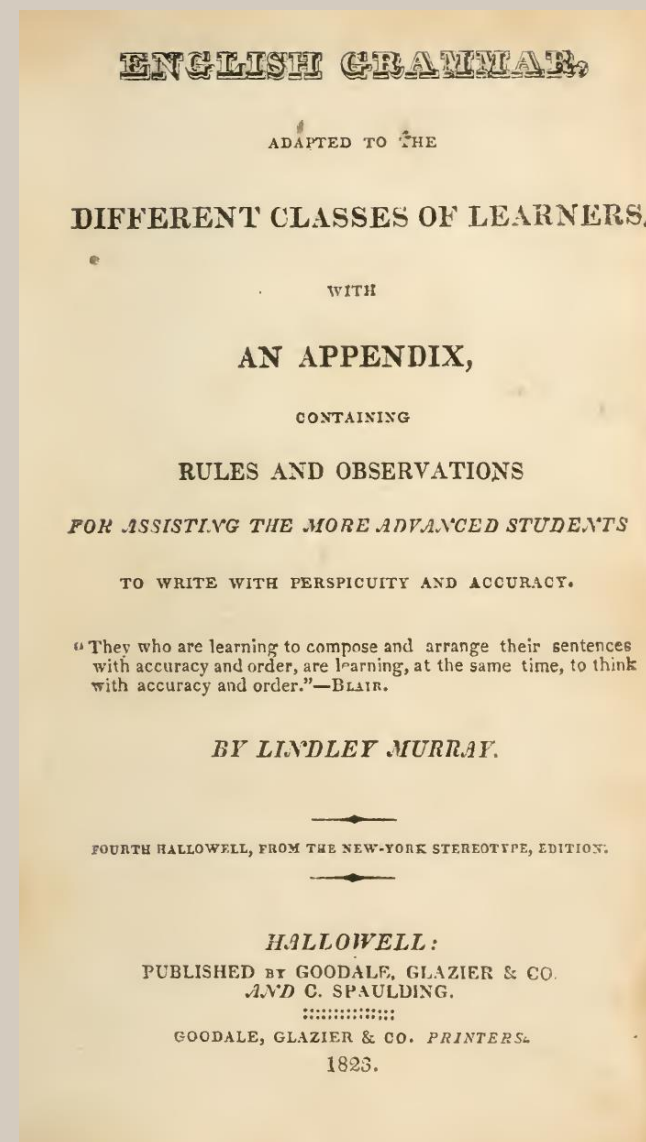
เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑

- ทรงพระนิพนธ์หนังสือแว่นอังกฤษ ขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๔๓๙ หรือตรงกับปีคริสตศักราช ๑๘๙๖
- ก่อนหน้านั้นประมาณหนึ่งศตวรรษ กำเนิดหนังสือของ โนอาห์ เว็บสเตอร์ (Noah Webster) เช่น The American Spelling Book ในปีคริสตศักราช ๑๗๘๖ หนังสือเล่มนี้ใช้อ้างอิงและประกอบการสอนในโรงเรียนอย่างกว้างขวางในเรื่องการสะกดคำภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ

เนื้อหาและรูปแบบของภาคที่ ๑

- ช่วงเวลาไล่เลี่ยกันในปีคริสต์ศักราช ๑๗๙๕ ก็กำเนิดหนังสือไวยากรณ์ภาษาอังกฤษที่มีผู้ใช้อย่างกว้างขวางทั้งในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาเช่นกัน คือหนังสือ English grammar: adapted to the different classes of learners ของลินด์ลีย์ เมอร์เรย์ (Lindley Murray)
- หนังสือของทั้งสองท่านนั้นเป็นที่นิยมอย่างมาก จนมีฉบับพิมพ์ใหม่และฉบับแปลลงอื่น ๆ อีกหลายร้อยฉบับตลอดระยะเวลาหลายทศวรรษต่อมา
- เมื่อพิจารณาเนื้อหาใน ภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์ แว่นอังกฤษ ก็พบว่า มีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกับหนังสือทั้งสองเล่ม (ไม่อาจจะบอกว่าฉบับปรับปรุงครั้งใด)

Key to the following Work.

<i>Long.</i>			<i>Short aw.</i>		
1	1	1	5	5	5
a	name,	late.	a	what,	was.
e or ee	here,	feet.	o	not,	from.
i	time,	find.	<i>Oo proper.</i>		
o	note,	fort.	6	6	6
u or ew	tune,	new.	o or oo	move,	room.
y	dry,	defy.	<i>Oo Short.</i>		
<i>Short.</i>			7	7	7
2	2	2	oo	book,	stood.
a	man,	hat.	u	bush,	full.
e	men,	let.	<i>Short u.</i>		
i	pit,	pin.	8	8	8
u	tun,	but	i	sir,	bird.
y	glory,	Egypt.	o	come,	love.
<i>Broad a or aw.</i>			e	her.	
3	3	3	<i>Long a.</i>		
a	bald,	tall.	9	9	9
o	cost,	sought.	e	there,	vein.
aw	law,		<i>Long e.</i>		
<i>Flat a.</i>			10	10	10
4	4	4	i	fatigue,	pique.
a	ask,	part.	oi	} dipthong; voice, joy.	
			oy		
			ou	} dipthong; loud, now.	
			ow		

Webster (1786: 13)

สำเนียงสระตัวเดียว

& สระ ๒ ตัวในเบื้องต้น							กล่าวโดยอาการเต็มออกัน		มี
ต้องเสียง	คือ	ยาว ๓	สั้น ๓	ดังน :					
a	ยาว	แปน	เอ,	สั้น	แปน	แอ.			
e	"	"	อี,	"	"	เอ็.			
i	"	"	ไอ,	"	"	อิ.			
o	"	"	โอ,	"	"	อ.			
u	"	"	อุ,	"	"	อ็.			
y	"	"	ยู,	"	"	ย็.			

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
(๒๔๗๔, หน้า ๘)

O

O has a long sound ; as in note, bone, obedient, over ; and a short one ; as in not, got, lot, trot.

It has sometimes the short sound of *u* ; as, son, come, attorney. And in some words it is sounded like *oo* ; as in prove, move ; and often like *au* ; as in nor, for, lord.

The diphthong *oa* is regularly pronounced as the long sound of *o* ; as in boat, oat, coal ; except in broad, abroad, groat, where it takes the sound of broad *a* ; as, brawd, &c.

Oe has the sound of single *e*. It is sometimes long ; as in foetus, Antæci : and sometimes short ; as in æconomics, œcumenical. In doe, foe, sloe, toe, throe, hoe, and bilboes, it is sounded exactly like long *o*.

Oi has almost universally the double sound of *a* broad and *e* long united, as in boy ; as, boil, toil, spoil, joint point, anoint : which should never be pronounced as if written bile, spile, tile, &c.

Oo almost always preserves its regular sound ; as in moon, soon, food. It has a shorter sound in wool, good, foot, and a few others. In blood and flood it sounds like short *u*. Door and floor should always be pronounced as if written dore and flore.

The diphthong *ou* has six different sounds. The first and proper sound is equivalent to *ow* in down ; as in bound found, surround.

The second is that of short *u* ; as in enough, trouble, journey.

The third is that of *oo* ; as in soup, youth, tournament.

C

Murray (1795: 25)

๑๘ หมวดสระ o.

(๑) สระ o กับ a ออกเสียงโดยปกติเป็น โอ ดังน:

Boat โปต.

(๒) สระ o กับ e ออกเสียงโดยปกติเป็น โอ ดังน:

Doe โด,

(๓) สระ o กับ i ออกเสียงเป็น ออย ดังน: Oil

ออยต์ *

(๔) สระ o กับ u ออกเสียงโดยปกติ เป็น อู บ้าง อุ บ้าง

ดงน: Moon มูน; Good กุด (มคธ.)

(๕) สระ o กับ u ออกเสียงที่ใช้อยู่หลายอย่าง คือ

ก. เป็น เอา เช่น Thou เขา *

ข. ,, อี ,, Enough อีนัพ.

ค. ,, อู ,, Youth ยูธ *

ฌ. ,, โอ ,, Mourn โมวัน.

ง. ,, ออ ,, Ought ออก.

(๖) สระ o กับ w ออกเสียงเป็น เอา บ้าง โอ บ้าง.

ดงน: Down เดาน; Grown; โครน (มคธ.)

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

(๒๔๗๔, หน้า ๑๕-๑๖)

การถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทย

ภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์แว่นอังกฤษ

การถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทยในภาคที่ ๑

- สมัยที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสทรงนิพนธ์วรรณอังกฤษนั้น เป็นเวลาราว ๆ หนึ่งศตวรรษ ก่อนที่สัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet; IPA) จะมีขึ้นครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช ๑๙๙๔ (MacMahon 1994)
- การถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษเพื่อประกอบการเรียนการสอนในเวลานั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยอักษรไทยที่ใกล้เคียงกับเสียงในภาษาอังกฤษแต่ละเสียงมากที่สุด ผู้ศึกษาในสมัยปัจจุบันจึงไม่อาจตัดสินได้ว่าอักษรที่ใช้ใช้นั้นเหมาะสมและเทียบเคียงกันได้จริงหรือไม่ เนื่องจากเป็นไปได้เลยที่เสียงในภาษาไทยจะตรงกับเสียงในภาษาอังกฤษทั้งหมดรวมถึงในทางกลับกัน
- ด้วยเหตุนี้ คำถามที่ผู้วิจัยสงสัยจึงเกี่ยวข้องกับความคงเส้นคงวาในการถ่ายทอดเสียง กล่าวคือ อักษรไทยที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ ทรงใช้ถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษในภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์วรรณอังกฤษสอดคล้องกับเสียงในภาษาอังกฤษแบบหนึ่งต่อหนึ่งหรือไม่ อย่างไร หากอ้างอิงจากเสียงอ่านในปัจจุบัน

วิธีการดำเนินการหาคำตอบ

- วิธีการดำเนินการหาคำตอบเริ่มต้นจากการประมวลข้อมูลที่มีทั้งหมดในภาคที่ ๑ ประกอบด้วย

(๑) รูปเขียนภาษาอังกฤษ

(๒) อักษรไทยที่ตรงกับเสียงอ่านของรูปเขียนนั้น ๆ (อาจออกเสียงได้มากกว่าหนึ่งแบบ)

(๓) ตัวอย่างคำที่พระองค์ทรงระบุไว้

จากนั้นผู้วิจัยจึงเพิ่มข้อมูล

(๔) เสียงอ่านในปัจจุบันในสำเนียงภาษาอังกฤษแบบมาตรฐาน (Received Pronunciation) และ

(๕) เสียงอ่านในปัจจุบันในสำเนียงภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน

ตารางที่ ๑: สัทอักษรสากลของเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษ รูปอักษรไทยในพระนิพนธ์ที่ใช้ถ่ายทอดเสียงดังกล่าว (ระบุภายในเครื่องหมาย <> และขีดเส้นใต้หากซ้ำ) ด้านล่างตารางคือสัทอักษรสากลและตัวอย่างคำที่ปรากฏในพระนิพนธ์เมื่อทรงกล่าวถึงเสียงนั้น (ส่วนที่ทำตัวหนาคือรูปที่แทนเสียงนั้น)

	เสียงริมฝีปาก (Bilabial)	เสียงริมฝีปาก-ฟัน (Labiodental)	เสียงฟัน (Dental)	เสียงปุ่มเหงือก (Alveolar)	เสียงหลังปุ่มเหงือก (Post-alveolar)	เสียงเพดานแข็ง (Palatal)	เสียงเพดานอ่อน (Velar)	เสียงเส้นเสียง (Glottal)
เสียงระเบิด (Plosive)	p b <ป> <บ>		t d <ต> <ด>				k g <ก> <ค (มคธ)> <ค (ไทย)>	
เสียงนาสิก (Nasal)	m <ม>		n <น>				ŋ <ง>	
เสียงเสียดแทรก (Fricative)		f v <ฟ> <ว*> <บว>	θ ð <ถ*> <ธ*> <ธ*>	s z <ส> <ซ*> <ซ> <ซ>	ʃ ʒ <ช*> <ช> <ช> <ช>			h <ห> <ฮ>
เสียงกักเสียดแทรก (Affricate)			tʃ dʒ <ช (ไทย)> <ช (มคธ)>					
เสียงเปิด (Approximant)	(w) <ว>		ɹ <ร>			j <ย>		
เสียงเปิดข้างลิ้น (Lateral Approximant)			l <ล>					

p poppy b bat m manner l lad
 t title d dog n noble ɹ river
 k key g gas ŋ king j year
 f fat v vain w water
 θ think ð that
 s saint z zebra
 ʃ shower ʒ pleasure
 h home

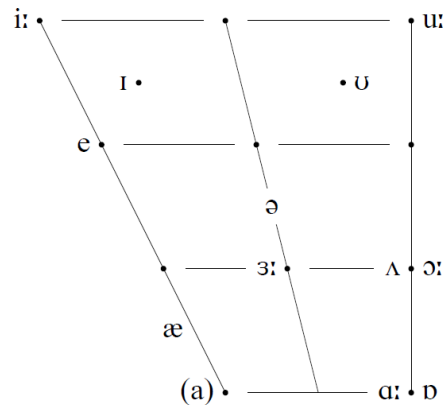
 tʃ chain dʒ gem

การถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทยในภาคที่ ๑

- ในส่วนของเสียงพยัญชนะดังที่นำเสนอในตารางที่ ๑ นั้น ในภาพรวมนั้น สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ ทรงกล่าวถึงเสียงพยัญชนะทุกเสียงที่มีในภาษาอังกฤษ ไม่มีเสียงใดตกหล่นไป นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงกำหนดรูปอักษรไทยแทนเสียงแต่ละเสียงนั้นให้เป็นรูปที่ต่างกัน เช่น การที่ทรงใช้เครื่องหมายดอกจันหลังตัวอักษรไทยสำหรับเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย หรือการวงเล็บหลังเสียงนั้น ๆ ว่าเป็นเสียงในภาษาไทยหรือเสียงในภาษามคร เป็นต้น
- ในหมู่เสียงพยัญชนะทั้งหมด มีเพียงเสียงเสียดแทรกในฐานฟัน ได้แก่เสียง /θ/ และเสียง /ð/ เสียงเสียดแทรกในฐานปุ่มเหงือก ได้แก่เสียง /s/ และ /z/ และเสียงเสียดแทรกในฐานหลังปุ่มเหงือก ได้แก่ เสียง /ʃ/ และเสียง /ʒ/ เท่านั้น ที่อาจยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่บ้างในบางแห่ง

การถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทยในภาคที่ ๑

- ความคลาดเคลื่อนดังกล่าวล้วนแต่เป็นความคลาดเคลื่อนที่เนื่องด้วยเสียงโฆษะหรือเสียงก้อง กล่าวคือ ในบางแห่ง ทรงแทนเสียงที่น่าจะเป็นเสียงก้องด้วยอักษรไทยที่ในตอนต้นทรงระบุว่าเป็นอักษรแทนเสียงไม่ก้องหรือกลับกัน เช่น เมื่อทรงกล่าวถึงรูปเขียน <th> ว่า “ออกเสียงสูงเปน ฅ* ดังนี้: *Thank, Thank; Death, Mouth.* ออกเสียงต่ำเปน ฐ* ดังนี้: *Thus, Thai; Breath, Be-neath*” (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ๒๔๗๔, หน้า ๓๑)
- แต่รูป <th> ที่เขียนอยู่ในคำว่า *breath* หรือ *beneath* ตรงกับเสียง /θ/ มิใช่เสียง /ð/ ที่ทรงแทนด้วยรูป <ฐ*> เป็นต้น
- นอกจากนี้ เสียงเสียดแทรกในฐานหลังปุ่มเหงือกยังทรงใช้รูปอักษรเดียวกันกับเสียงกักเสียงแทรกในฐานเดียวกัน มิได้ทรงใช้อักษรไทยตัวอื่นมาแทนโดยเฉพาะ

i:	<อี>			ei	<เอ>
	bee				break
I	<อี>			ai	<ไอ>
	kid				die
e	<เอ>			oi	<ออย>
	deaf	<เอ>			boy
æ	<แอ>	guest		ou	<โอ>
	man				road
u:	<อุ>			au	<เอา>
	tooth	<ยู>			sound
ʊ	<อุ>	true		eo	<แอ>
	good	woman			air
ʌ	<อ>				
	enough			i	<อี>
ɔ:	<โอ>				policy
	launch	<โอ>			
ɑ:	<อา>	door			
	far				
ɒ	<อ>				
	top				
ə	<อ>	<แอ>	<โอ>	<เอีย>	
	action	dial	police	Asian	
ɜ:	<เออ>				
	her				

แผนภาพที่ ๑: แผนภาพแสดงเสียงสระในภาษาอังกฤษสำเนียงอังกฤษแบบมาตรฐาน ตามตำแหน่งลิ้นในผ้งสัทอักษรสากล (ซ้าย) เสียงสระในภาษาอังกฤษอักษรไทยที่ทรงใช้ถ่ายทอดเสียง (ระบุภายในเครื่องหมาย <> ชิดเส้นใต้หากเป็นรูปอักษรไทยที่ซ้ำกับรูปแทนเสียงอื่น และทำตัวเอียงหากซ้ำแต่เป็นเสียงที่อาจหารูปอักษรไทยตัวอื่นแทนได้ยาก) และตัวอย่างคำที่ปรากฏในพระนิพนธ์ (ส่วนที่ทำตัวหนาคือส่วนที่แทนเสียงนั้น) (ขวา)

การถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทยในภาคที่ ๑

- เสียงสระมีสัดส่วนของรูปอักษรแทนเสียงซ้ำกับอีกเสียงหนึ่งมากกว่าการถ่ายทอดเสียงพยัญชนะ
- ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของความสั้นยาวของเสียงสระ (เช่นในคำว่า guest หรือ woman) ซึ่งอาจคลาดเคลื่อนได้หากได้ยินคำนั้นจากผู้ที่พูดอย่างซ้ำ ๆ
- อีกส่วนหนึ่งเป็นความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการที่มีเสียงรบกวนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เกิดเสียงสระ (เช่นในคำว่า door หรือ air)
- ส่วนเสียงที่ทำตัวเอียงไว้ถือเป็นเสียงพิเศษ ได้แก่ เสียง /ə/ (schwa) ที่ปรากฏเฉพาะในการแทนเสียงสระลดรูปในพยางค์ไม่เน้นหนักของภาษาอังกฤษ เมื่ออ่านออกเสียงอย่างซ้ำ ๆ หรือเน้นหนักก็อาจเป็นเสียงอื่นที่ไม่ใช่ /ə/ ได้ เช่น คำนำหน้านาม a - /ə/ /eɪ/ เป็นต้น
- อีกเสียงหนึ่งที่ทำตัวเอียงไว้คือเสียง /ɪ/ ที่ถือว่าอยู่กึ่งกลางระหว่าง /ɪ/ <อิ> และ /i:/ <อี> ที่มีรูปแทนเสียงแล้ว จึงเป็นเสียงที่อาจหารูปอักษรไทยตัวอื่นแทนได้ยาก

การถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทยในภาคที่ ๑

- เมื่อพิจารณาในภาพรวม แม้ว่าอักษรไทยที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ ทรงใช้ถ่ายทอดเสียงภาษาอังกฤษในภาคที่ ๑ ของพระนิพนธ์แว่นอังกฤษจะไม่ได้สอดคล้องกับเสียงในภาษาอังกฤษที่อ้างอิงจากเสียงอ่านในปัจจุบันแบบหนึ่งต่อหนึ่ง หากแต่ก็มีความคงเส้นคงวาค่อนข้างสูง และประกอบไปด้วยเสียงในภาษาอังกฤษที่ค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุปและข้อเสนอนะ

- พระนิพนธ์แว่นอังกฤษถือเป็นหนังสือที่มีความน่าสนใจอย่างยิ่งในทางวิชาการ ด้วยสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงตั้งใจให้เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่พระภิกษุสามเณร จึงทำให้รูปแบบและเนื้อหาของหนังสือมีเอกลักษณ์ต่างจากตำราไวยากรณ์อื่น ๆ ที่ทรงนิพนธ์
- นักวิชาการและผู้สนใจยังสามารถศึกษาเปรียบเทียบพระนิพนธ์เล่มนี้กับเอกสารประกอบการสอนหรือตำราไวยากรณ์ที่เขียนโดยชาวต่างประเทศในยุคสมัยใกล้เคียงกันได้ ในหลายแง่มุมอีกด้วย
- นอกจากนี้ ผู้สนใจสามารถศึกษาพระนิพนธ์เล่มนี้โดยละเอียดเพิ่มเติมต่อไปได้ในแง่มุมด้านภาษาศาสตร์ต่อไป
- แม้จะผ่านเวลามานานกว่าศตวรรษ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสฯ ก็ยังคงมีคุณูปการอย่างยิ่งในด้านการศึกษาและยังคงเป็นดุจ “แว่นตา” ให้ผู้ใดก็ตามที่ใฝ่ใจจะมอง